

Dopisnica: Rijeka

Alternativni duh jednog grada

Ukorenjenost alternativne kulture u identitet grada Rijeke, uprkos promjenjenim društvenim i istorijskim okolnostima, i dalje privlači pristojan broj turista, jugonostalgičara i umetnika.

Piše: Ljiljana Maletin Vojvodić | 04. avgust 2017. 15:55

Činjenica je da su prvi pank bendovi u bivšoj Jugoslaviji, <I>Paraf</I> i <I>Termiti</I>, nastali upravo u ovom gradu te da su novi talas i pank na

poseban način obeležili baš Rijeku. Zbog toga se ostaci jednog takvog kulturološkog koncepta i dalje mogu prepoznati u alternativnoj kulturi grada, pa i u nekim sferama gradskog života.

Valjda je zato bilo i moguće da upravnik Riječkog HNK Ivana pl. Zajca jednog vreme bude kontroverzni Oliver Frljić, čija je jedna od poslednjih predstava, *Naše nasilje i vaše nasilje*, realizovana u koprodukciji ovog muzeja, izazvala oštre, protivurečne komentare čak i u Rijeci. Frljić se potom pridružio projektu *Rijeka 2020*, čiji je zadatak da ovaj grad brendira kao novu, kulturnu prestonicu Evrope. Što će se, nadamo se, pokazati izvesnim, budući da je umetnički direktor čitavog koncepta, jedan je od najznačajnijih hrvatskih vizuelnih umetnika, Dubrovčanin, Slaven Tolj, ujedno i upravnik riječkog Muzeja moderne i suvremene umjetnosti (MMSU Rijeke).

Zahvaljujući projektu *Rijeka 2020*, MMSU Rijeke seli se u bivši industrijski kompleks Rikard Benčić, koji će uskoro postati novi kulturni centar u čijem će krugu pored Muzeja suvremene umjetnosti biti i Gradska biblioteka i Muzej grada Rijeke. U okviru projekta planirana je i obnova Titovog broda Galeb koji je zapušten i ruiniran ukotvljen u riječkoj luci, i koji bi, uprkos negodovanju desnice, uskoro trebalo da postane muzej.

Upravo te dve ključne tačke povezao je, u svom radu, boraveći u Rijeci, novosadski multimedijalni umetnik Dragan Vojvodić. Njegov performans i akcija realizovani su u sklopu programa Rezidencije Kamov i produkciji riječkog MMSU. Performans *Suprematistička tranzicija* izveden je poslednjeg dana jula, u prostoru budućeg Muzeja, u nekadašnjoj fabrici Benčić, dok je, sledećeg dana, umetnička akcija *Suprematistička transmisija* započela na istom mestu, a nastavila se put Korza i uz obalu sve do broda Galeb.

Navedeni performans i akcija deo su dvogodišnjeg projekta Dragana Vojvodića, a podstaknuti su stogodišnjicom nastanka Maljevičevog *Crnog kvadrata na beloj pozadini* i dvadesetogodišnjicom završetka ratova na

prostorima bivše Jugoslavije, te međusobnim odnosom različitih umetničkih i društvenih tranzicijskih procesa.

Projekat realizovan u Rijeci sačinjen je od nekoliko segmenata: video-rada (paradigma ex-Yu prošlosti), akta slikanja Maljevičevog <I>Crvenog kvadrata<I> (simbola revolucije) i paljenje baklji u samoj završnici performansa (oznaka destrukcije). <I>Crveni kvadrat<I> je Vojvodić sutradan proneo ulicama Rijeke, mapirajući ključne kulturološko-sociološke tačke, ostatke stvarne i imaginarne prošlosti.

Navedenu akciju s performativnom strukturom Vojvodić je prethodno realizovao u projektima u Bergenu (Norveška) i Sarajevu (BiH), gde je, kao i u Rijeci, panorama grada prisvojila novu semantiku, a urbani prostor, na jednom metaforičnom nivou, preobražen u estetski.

Prostor u kojem je umetnik realizovao svoj performans zvanično će biti otvoren kao nova zgrada MMSU Rijeke, krajem septembra, retrospektivom rada, najvećeg hrvatskog umetnika performansa, multimedijalnog konceptualnog umetnika, anarhista, reditelja i "gradskog nudiste" Tomislava Gotovca. Zato se čini da je projekat Rijeka 2020 na dobrom putu da revitalizuje alternativni identitet i kreativni potencijal grada, a koliko će Rijeka uspeti da se sačuva od turizma, tranzicije i politikanstva, ostaje da se vidi u budućnosti.